

Bomenstichting Den Haag

INHOUD

- 1. Waarden van bomen**
- 2. Ecosysteemdiensten**
- 3. Conclusie**
- 4. Aanbevelingen**
- 5. Stellingen**

Waarden van bomen

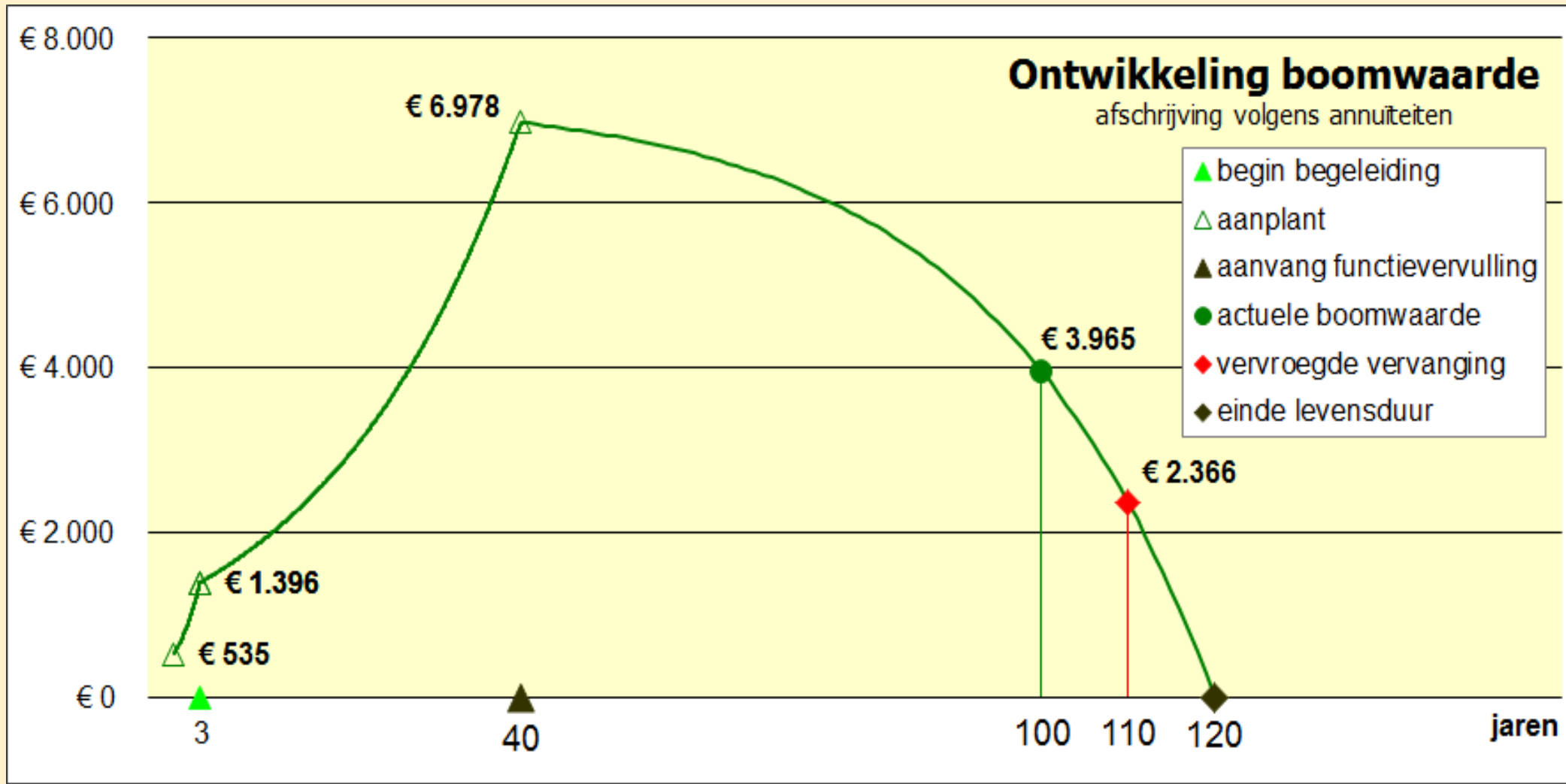
Ontwikkelingen in de stad Den Haag:

- **Toename van aantallen bewoners**
  - **Meer woningen**
  - **Meer infrastructuur**
- **Klimaatverandering**
  - **Hogere temperaturen**
  - **Meer piekbuien - overstromingen**
  - **Meer stormachtige wind**
  - **Verslechtering luchtkwaliteit**
  - **Verdroging bodem**
- **Jaarlijks worden 5.000 bomen gerooid**

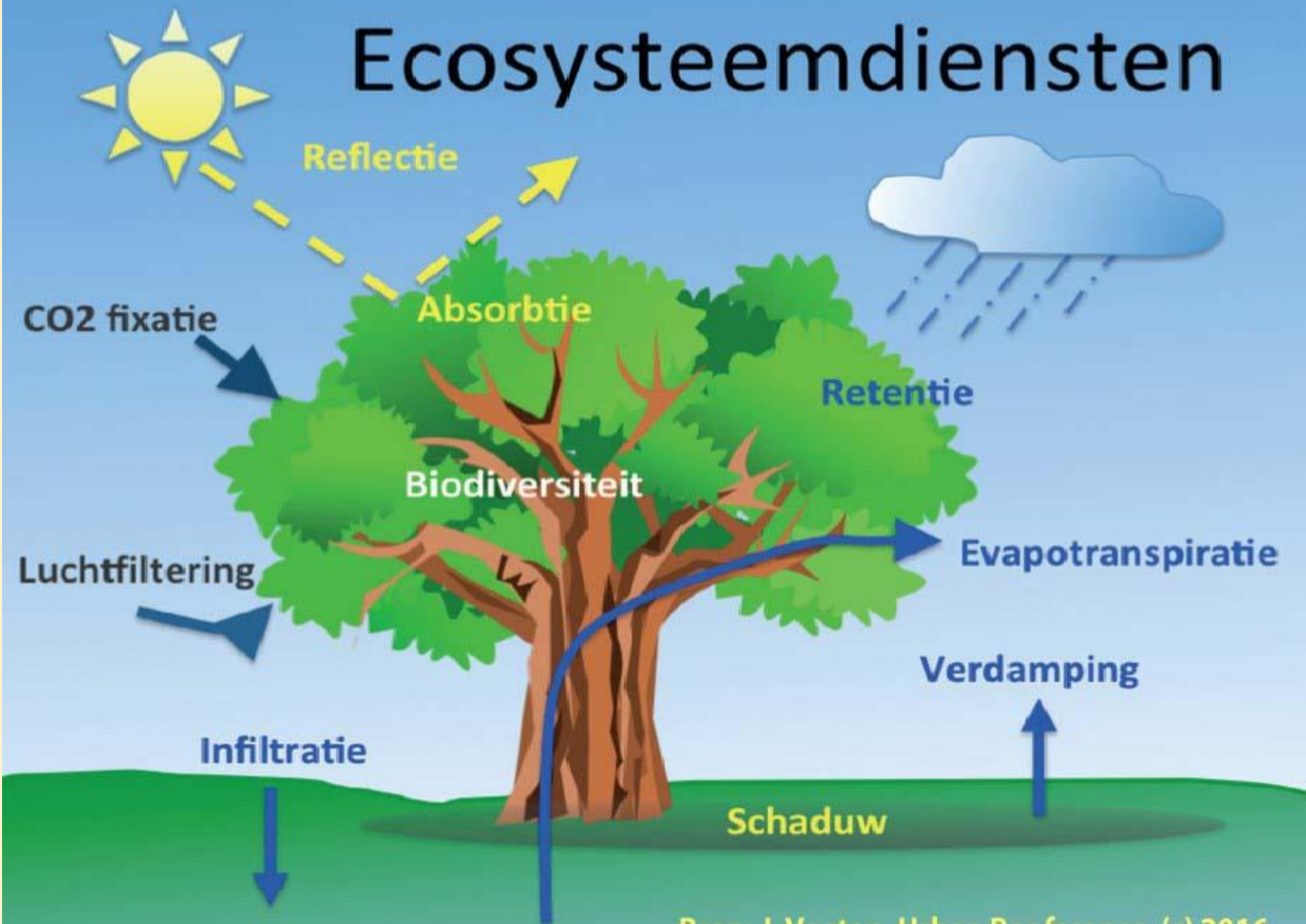
Boomwaarde: maximaal bij 40 jr

Tot heden: denken in kosten en afschrijving

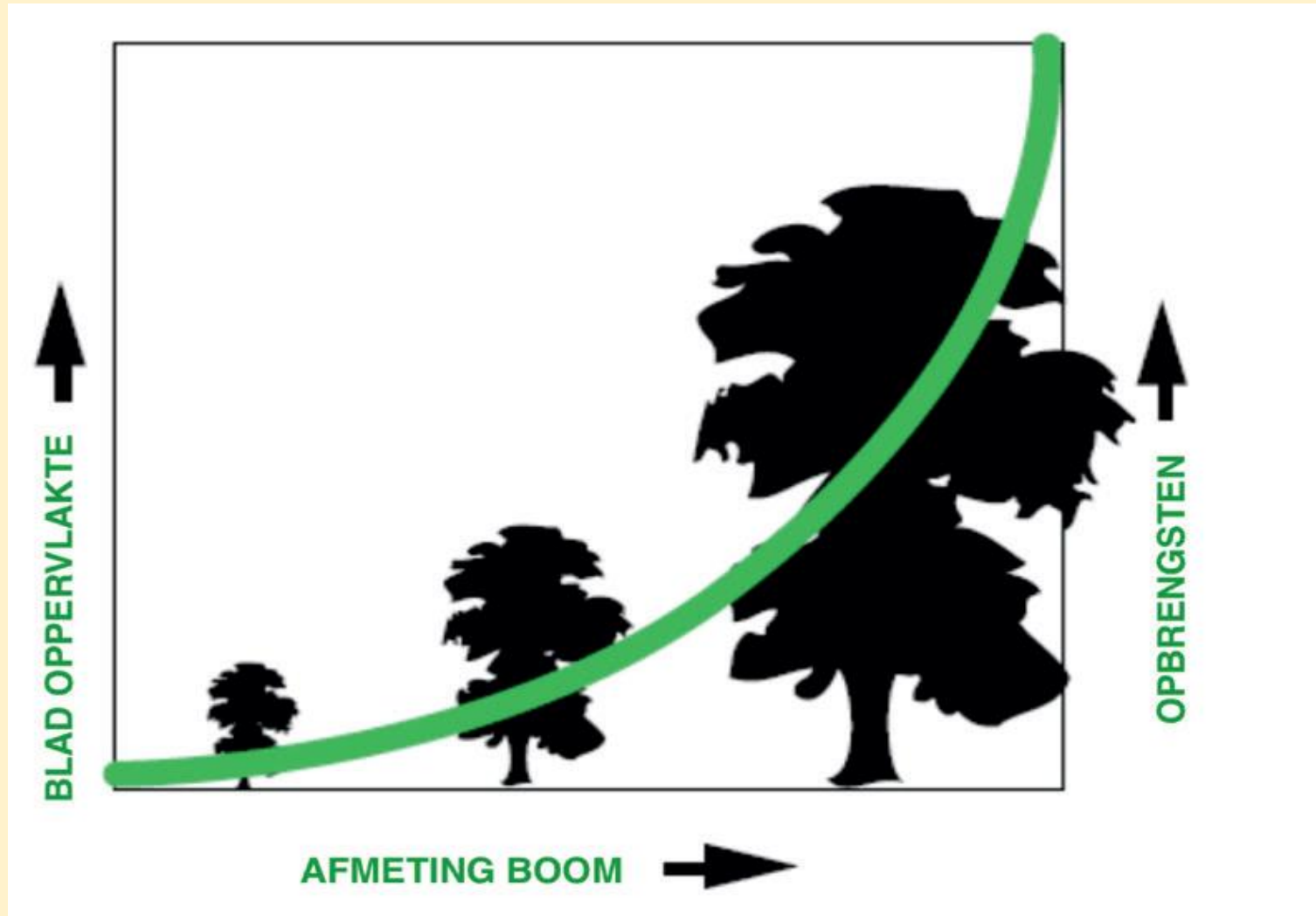
Ecosysteemdiensten

Bron: J. Voeten, Urban Roofscapes, (c) 2016

De ecosysteemdiensten nemen exponentieel toe naarmate de boom groter wordt en nemen pas af als de boom in de terminale fase komt.

Ecosysteemdiensten: de baten ...

- Bomen leveren zuurstof.
- Drinken en verdampen regenwater:
  - reduceren kosten waterhuishouding en riolering
- Dempen hoge temperatuur:
  - reduceren kosten van verwarming en verkoeling
  - reduceren sterftcijfer m.n. ouderen
- Verbeteren luchtkwaliteit:
  - reduceren kosten gezondheidszorg
- Verhogen waarden van vastgoed
  - beter vestigingsklimaat
- Welbevinden:
  - meer recreatie, verhogen concentreren en leren
- Schoonheid:
  - bron van inspiratie – kunst

Kwantificeren van de baten Van kostenpost tot kapitaal

Den Haag: (2016) maatschappelijke waarde van 116.000 straatbomen:
jaarlijks € 22 miljoen. Dat is gemiddeld: € 190 per boom per jaar.

- meer draagvlak voor behoud van bomen
- handvat voor beleid, regels, bestemmingsplannen
- handvat voor beheerders

Pilot in Den Haag (2018): 30% van ecosysteemdiensten zijn cijfermatig te
onderbouwen met *i*-tree.

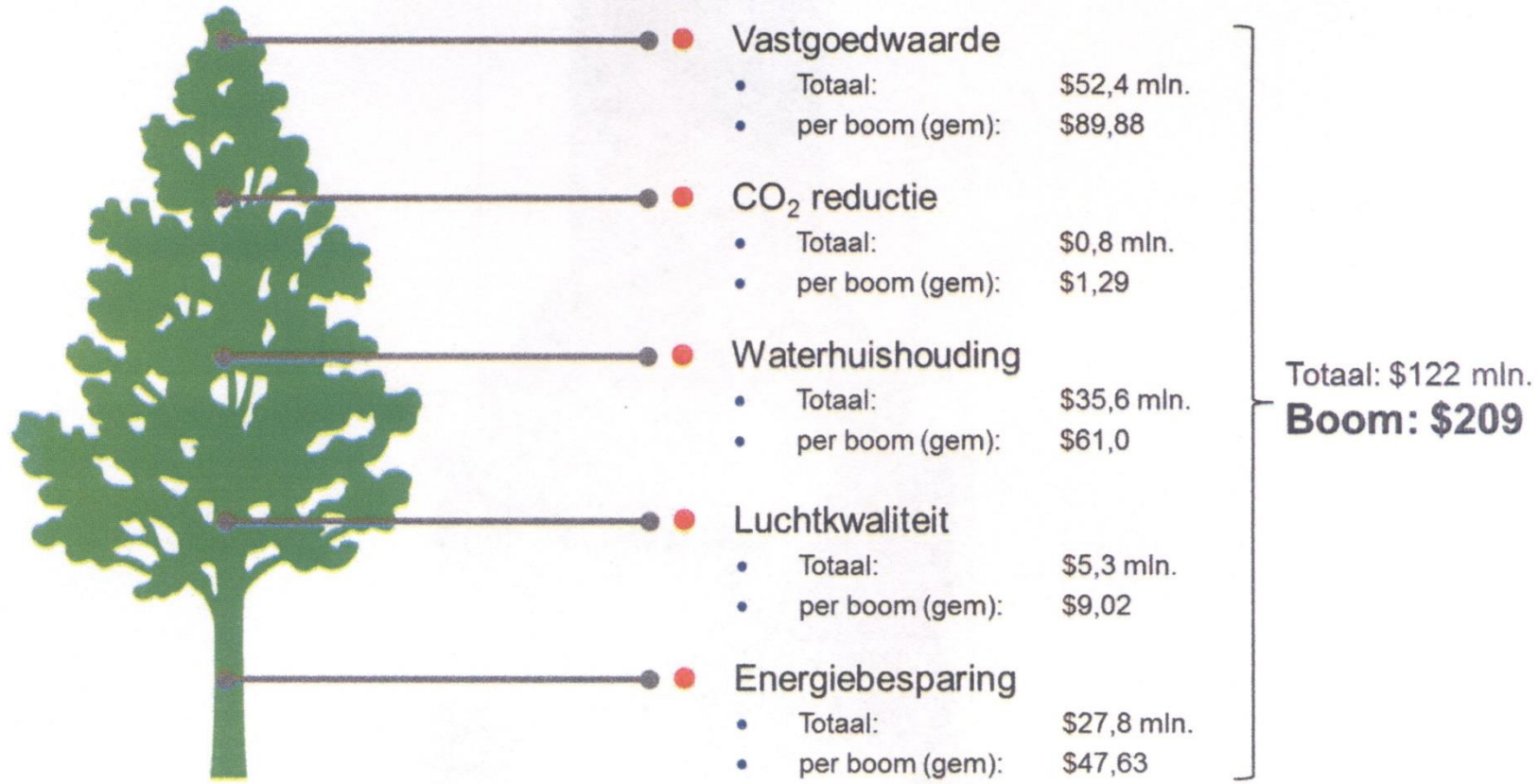
Eind maart: lijst van bomen met ecosysteemdiensten

KENNIS NODIG!!

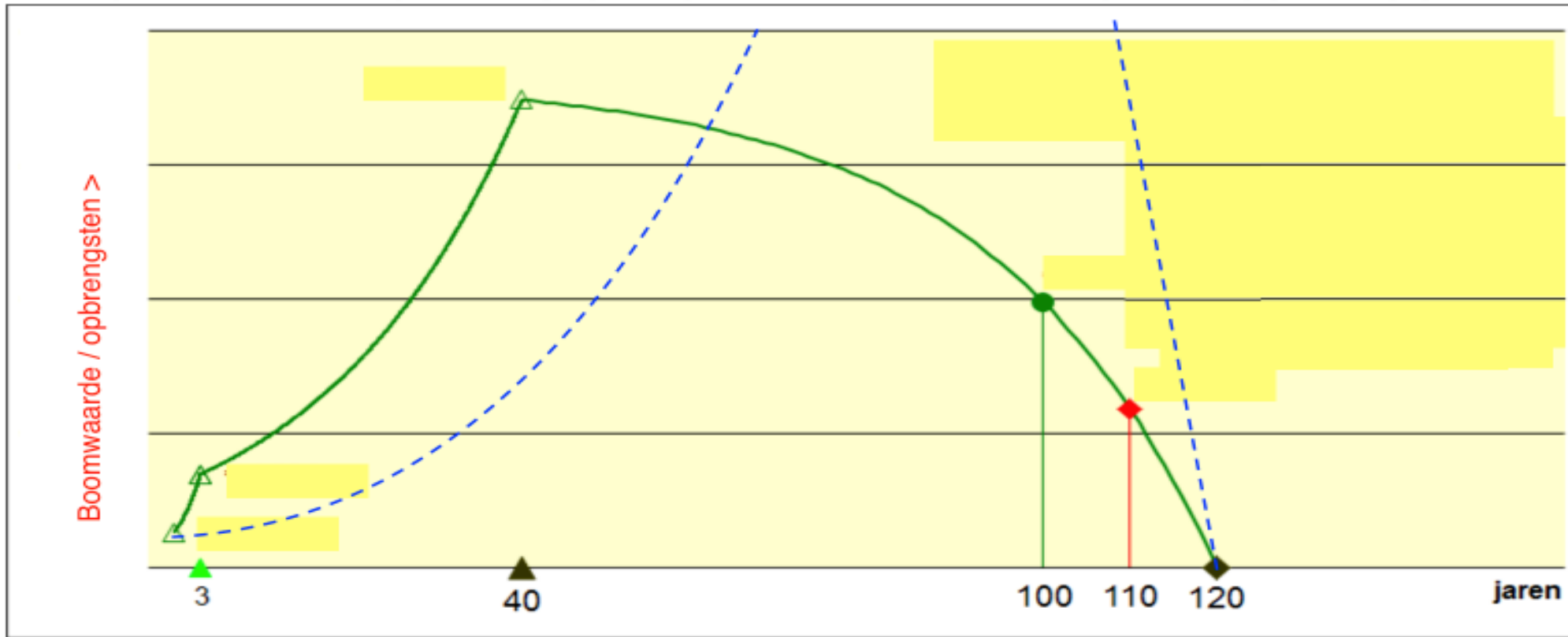
Maatschappelijke waarde van een boom per jaar opgesplitst in New York City

Bron: Center for Urban Forest Research, 2007

Ecosysteemdiensten – baten ...

— Boomwaarde volgens rekenmodel boomwaarde (investering en afschrijving)
- - - Jaarlijkse opbrengsten aan Ecosysteemdiensten (model i-Tree)

Water 'drinken'

Bladverliezende bomen verdampen 10-35% van de neerslag

Bladhoudende bomen verdampen 25-45% van de neerslag

Een volwassen eik neemt 150 liter water per dag op.

Een volwassen populier wel 10 maal zoveel.

Schade grootschalige bomenkap

In Den Haag zijn in 2017 900 populieren gekapt:

- meer dan 500 mln. liter per jaar.

→ Gevolgen niet in kaart gebracht

In Westduinpark zijn in 2000 veel bomen en struiken verwijderd,

- grondwaterstijging ca 10 cm → ondergelopen kelders Vogelwijk.

In Bezuidenhout zijn alle grote bomen in de binnentuinen gerooid:

- grondwaterstijging → ondergelopen kelders

Conclusie:

Bomen zijn in toenemende mate van belang voor de leefbaarheid van de stad Den Haag.

Afgelopen 4 jaar meer dan 20.000 bomen gerooid.

Aanbevelingen – 1

- ➔ Streef naar een gemiddeld leeftijd van bomen van 100 jaar
  - ➔ Schaduwwerking (breedte en hoogte van de kroon)
  - ➔ Verdamping (hoeveelheid blad en huidmondjes)
  - ➔ Droogteresistentie (dikte van het blad), toch water nodig
  - ➔ Gevoeligheid voor wind
-
- diversiteit
  - goede groeiplaatsomstandigheden: ruimte voor wortels en kroon
  - bodemsoort (zand, veen)
  - grondwaterstand (hoog, laag)

Aanbevelingen – 2

1. Herplant 22.000 bomen, inlopen op de achterstand
2. 50.000 meer bewoners betekent 25.000 extra bomen
3. Koele verblijfsplekken binnen 300 m van woningen
4. Niet bouwen in het groen:
  - Madurodam
  - Koekamp
  - Scheveningseweg
  - Boekweitkamp
  - enz
5. Substantieel ontharden!

Stellingen

- 1. De kosten van een boom vallen in het niet bij de baten.**
- 2. Bij kapvergunningen dienen de ecosysteemdiensten volledig mee te wegen.**
- 3. Bewoners, bedrijven en overheid verleiden om te ontharden. Lukt dat niet: tegeltax.**
- 4. Nu haast maken: bomen zijn pas na 40 jaar effectief.**
- 5. Ontharden: 10% meer areaal groen**
  - oppervlak van rijbanen van 25% -> 15%**
  - oppervlak groen van 17% -> 27%**